

XIII Всеукраїнський симпозіум із аграрної історії

15 травня 2025 року

м. Черкаси

ОРГАНІЗАТОРИ СИМПОЗИУМУ:

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

Науково-дослідний інститут селянства
та вивчення аграрної історії

Українські партнери:

Інститут історії України НАН України
Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво»
Національний музей Голодомору-геноциду
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка
Національний університет біоресурсів
та природокористування України
Національний університет цивільного захисту України
Український державний університет науки і технологій
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
Херсонський державний університет
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Зарубіжний партнер:

Балтійський науково-дослідний інститут проблем
трансформації економічної сфери,
(м. Рига Латвійська Республіка)

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ:

15.05.2025, 11.00 – 13.00 — відкриття симпозіуму, пленарне засідання

15.05.2025, 14.00 – 17.00 — секційні засідання

РЕГЛАМЕНТ ВИСТУПІВ:

Виступ із вітальним словом: 10 – 15 хвилин

Виступ на секційному засіданні: 15 – 20 хвилин

ВІДКРИТТЯ СИМПОЗІУМУ

15 травня 2025, 11.00 – 13.00 за київським часом

Лінк для приєднання:

<https://us02web.zoom.us/j/83736233265?pwd=hvhh6IGzGBRAcdxUGZnbg0f1zu5fES.1>

Модератор:

*доктор історичних наук, професор
Корновенко Сергій Валерійович*

ВІТАЛЬНІ СЛОВА

Черевко Олександр Володимирович, ректор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Шамрай Олександр Григорович, заступник голови Черкаської обласної державної адміністрації

Душейко Петро Григорович, почесний голова асоціації «Незалежне об'єднання сільськогосподарських підприємств Чорнобайвського району», почесний голова благодійного фонду імені І. М. Піддубного, член Наглядової ради Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Касян Андрій Іванович, директор навчально-наукового інституту міжнародних відносин, історії і філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

11.00 – 13.00 за київським часом

Лінк для приєднання:

<https://us02web.zoom.us/j/83736233265?pwd=hvhh6JGzGBRAcdxUGZnbg0f1zu5fES.1>

Киридон Алла Миколаївна, доктор історичних наук, професор, директор, Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво»

Ментальний універсум українського села (1920 – 1930 рр.)

Білий Дмитро Дмитрович, доктор історичних наук, професор, старший науковий співробітник, Національний музей Голодомору-геноциду

Голодомор на Кубані 1932 – 1933 рр.

Морозов Анатолій Георгійович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Українське село 3-го тисячоліття: нові досягнення і нові виклики

Черемісін Олександр Вікторович, доктор історичних наук,
професор, професор кафедри історії, археології та методики
викладання, Херсонський державний університет

Селянство правобережної Херсонщини в умовах тимчасової
окупації у 2022 р.

Корновенко Сергій Валерійович, доктор історичних наук,
професор, директор Науково-дослідного інституту селянства
та вивчення аграрної історії Черкаський національний
університет імені Богдана Хмельницького

Другий Всеукраїнський конкурс наукових та навчально-методичних
видань із аграрної історії «Сіяч»

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

14.00 – 17.00

СЕКЦІЯ 1

**Аграрна історія як результат наукового
осмислення: історіографія, джерелознавство,
методологія історико-аграрних досліджень,
політика пам'яті**

Лінк для приєднання:

<https://meet.google.com/wue-ydug-bma>

Щоб приєднатися з телефону, наберіть номер +1 347-523-8823 і введіть PIN-код 738 080 277#

Модератор:

кандидат історичних наук

Меміш Оксана Миколаївна

Волошенко Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, доцент, старший науковий співробітник, Інститут релігієзнавства — філія Львівського музею історії релігії

Концепт «вуличної літератури» як інструмент дослідження історії селянського читання

Глушковецький Анатолій Леонідович, кандидат історичних наук, доцент, декан історичного факультету, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Осадчий Ілля, аспірант кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Селянство Наддніпрянської України початку XX ст. у працях Теодора Шаніна

Грон Вікторія Віталіївна, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри мовної підготовки, Національний університет цивільного захисту України

Англомовна історіографія аграрних перетворень в СРСР у роки відлиги

Дяжур Денис Дмитрович, аспірант кафедри археології та спеціальних історичних дисциплін, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Динаміка висвітлення Голодомору 1932–1933 рр. у «Manchester Guardian» та реакція радянської пропаганди

Корновенко Сергій Валерійович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, директор Науково-дослідного інституту селянства та вивчення аграрної історії, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Український національний дискурс початку XX ст. концептуального осмислення селянської революції: повернення із забуття

Компанієць Надія Вікторівна, аспірантка кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Екологічні проблеми села на рубежі XIX–XX ст. у світлі української природоохоронної думки

Котляр Юрій Вадимович, доктор історичних наук, професор, перший проректор, Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Концепт «селянська війна» в історичних аналогіях

Лазуренко Валентин Миколайович, доктор історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України, проректор з гуманітарно-виховних питань, голова Черкаської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, Черкаський державний технологічний університет

Селянське землекористування Наддніпрянщини: пореформенний період (1861 – 1900) (за матеріалами сучасних історико-регіональних студій краєзнавців Черкащини)

Масненко Віталій Васильович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Історико-аграрна проблематика в історичній пропаганді країни-агресора рф: основні міфологеми та їхня деконструкція

Михайлюк Юрій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Соціально-правове становище селянства ВКЛ в осмисленні східнослов'янської історіографії другої половини XIX – початку XX ст.

Пасічна Юлія Григорівна, кандидат історичних наук, начальник Науково-дослідної частини, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Селянство в сучасному зарубіжному історіософському наративі

Сінкевич Євген Григорович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Джерела з історії діяльності польських і німецьких сільських рад в УСРР у період коренізації

Степанчук Юрій Степанович, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри суспільно-гуманітарних наук, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Газети «Соціалістичний наступ», «Розгорнутим фронтом» та «Соціалістична Дробівщина» як джерело вивчення Голодомору 1932 – 1933 рр. в Україні

Терещенко Тетяна Вадимівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Рецепція японської аграрної реформи 1946–1949 рр. в українському політичному дискурсі періоду Незалежності: між ідеалізацією та ігноруванням

Тимченко Роман Вікторович, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник відділу історії Української революції 1917–1921 рр., Інститут історії України НАН України
Земельна політика П. Скоропадського в українських дисертаційних дослідженнях: сучасні підходи та інтерпретації

Хоменко Денис Володимирович, викладач, аспірант кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Селянство середньовіччя та ранньомодерної доби в студіях Вячеслава Заїкіна

СЕКЦІЯ 2

Етнокультурне буття, духовність і світогляд українського селянства. Аграрна історія в іменах. Аграризм

Лінк для приєднання:

<https://meet.google.com/vqr-afet-eauw>

Щоб приєднатися з телефону, наберіть номер +1 442 – 278 – 1443 і введіть PIN-код 451 857 897#

Модератор:

*доктор історичних наук, професор
Ковальова Наталія Анатоліївна*

Голиш Григорій Михайлович, кандидат історичних наук, доцент, директор Наукової бібліотеки імені М. Максимовича, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Лисиця Лариса Григорівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Дмитро Лисун: відомий аграрій і громадсько-політичний діяч

Голуб Анжеліка Анатоліївна, асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання, Глухівський наці-

ональний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Традиційні обряди та їх роль у формуванні світогляду українських селян

Житков Олександр Анатолійович, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії України та всесвітньої історії, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Євген Чикаленко про аграрну складову соціальних відносин в українському селі (1900–1920 роки)

Ковальова Наталія Анатоліївна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри філософії та українознавства, Український державний університет науки і технологій
Український аграристський дискурс кінця XIX – початку XX ст.: Тихін Осадчий

Левитський Ігор Євгенович, член Національної спілки краєзнавців України

Землеробський артільний досвід М. В. Левитського у 1894 р., як праобраз сучасних фермерських господарств Європи

Мілютін Сергій Юрійович, викладач історії, КЗ «Ліцей «Науковий» Міської ради міста Кропивницького»

Селянський повітовий з'їзд в Єлисаветграді 1917 року

Олянич Валентина Володимирівна, доктор історичних наук, доцент, професор, КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Духовність і світогляд жінки-селянки у роки НЕПу на Харківщині

Пиріг Руслан Якович, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу історії Української революції 1917–1921 рр., Інститут історії України НАН України

Діяльність ученого-аграрника Віктора Брунста з проведення земельної реформи в Україні (1918 рік)

Пятницькова Ірина Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та спеціальних галузей історичної науки, Донецький національний університет імені Василя Стуса

Діяльність земств із розвитку сільського господарства наприкінці XIX – на початку XX ст. на прикладі Верхньодніпровського повіту Катеринославської губернії

Савченко Сергій Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності, Український державний університет науки і технологій

Із селян у «протестанти» та «психопати»: семіотичні трансформації селянських релігійних рухів у православному дискурсі кінця XIX – початку XX століття

Силка Оксана Захарівна, доктор історичних наук, доцент, директор музею історії, професор кафедри міжнародних відносин, Національний університет біоресурсів та природокористування України

Справа Ізидори Борисової-Косач 1937 р. — викладача-агронома Київського сільськогосподарського інституту

Темченко Андрій Іванович, доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Етнокультурні стереотипи української казки

Філіпович Мирослава Богданівна, кандидат історичних наук, доцент, почесний професор, Балтійський науково-дослідний інститут проблем трансформації економічної сфери (м. Рига, Латвійська Республіка)

Роль селянства у повстанському русі 40–50-х років ХХ століття

Чалаван Віктор Арісович, кандидат історичних наук, докторант, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН

Внесок сільськогосподарських товариств України у наукове забезпечення винокурної галузі у кінці ХІХ – на початку ХХ ст.

Секція 3
**Селянство як об'єкт і суб'єкт суспільно-
політичних, соціально-економічних
та соціокультурних трансформацій
від середньовіччя до постмодерну**

Лінк для приєднання:

<https://meet.google.com/nza-qbza-efx>

Щоб приєднатися з телефону, наберіть номер +1 347 – 201-5827 і введіть PIN-код 807 948 411#

Модератор:

*доктор історичних наук, професор
Фареній Ігор Анатолійович*

Гальченко Світлана Іванівна

кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Середньовічне селянство Західної Європи

Бундак Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент, заступник директора з науково-методичної роботи, ВСП ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»», Луцький інститут розвитку людини

Еволюція селянського землекористування на Волині в період 1795 – 1861рр.: історико-економічний аналіз

Загурська-Антонюк Вікторія Францівна, доктор наук із державного управління, кандидат політичних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції, Поліський національний університет

Політика етногеноциду та соціогеноциду проти сільського населення на українських землях у період радянсько-сталінського терору у 20–40-их рр. XX століття

Земзююлін Єгор Артурович, аспірант кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Діяльність Комісії ООН з продовольчої безпеки (CFS – Committee on World Food Security) у сфері координації дій між державами, громадянським суспільством, приватним сектором та науковими колами по упередженню глобальних продовольчих криз

Земзююліна Наталія Іванівна, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Роль жіночих міжнародних організацій у вирішенні проблем продовольчої безпеки на прикладі діяльності Women Organizing for Change in Agriculture and Natural Resource Management (США)

Іржавська Анжела Петрівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Системи землеволодіння в аграрному секторі постсередньовічної Індії

Карліна Оксана Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії, Волинський національний університет імені Лесі Українки

Євреї-землероби Волинської губернії в XIX столітті

Клименко Тетяна Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент, директор, Державний архів Черкаської області

Економіка Черкащини в XIX ст.: шляхи розвитку

Компанієць Олексій Вікторович, аспірант кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Природно-кліматичний фактор як каталізатор суспільно-політичної активності українського селянства у XVII–XIX ст.

Кропивко Олена Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кліматична політика ЄС: ретроспективний аналіз

Лановюк Людмила Петрівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Роль мистецтва у пропагуванні радянського образу села

Ластовський Валерій Васильович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин, Київський національний університет культури і мистецтв

Монастирі та селянство (на матеріалах історії Успенського Виноградського монастиря)

Любовець Олена Миколаївна, доктор історичних наук, професор, старший науковий співробітник, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Селянство як об'єкт боротьби між різними політичними силами в добу Української революції 1917–1921 рр.

Марочко Василь Іванович, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу історії України другої половини XX ст., Інститут історії України НАН України

Експорт українського зерна у 1920-х рр.: питання про «колоніальність»

Меміш Оксана Миколаївна, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Вплив українського експорту зерна на розвиток борошно-мельної галузі Туреччини у 2020-ті роки

Митрофаненко Юрій Станіславович, доктор історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії, Центральнотурецький державний університет імені Володимира Винниченка

Вплив земельних реформ 80-х рр. XIX ст. на розвиток аграрних відносин у Центральній Україні

Никитенко Вікторія Вікторівна, аспірант кафедри всесвітньої історії та методик навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Вплив дрібного сільськогосподарського кредитування на соціально-економічний розвиток Середньої Наддніпрянщини другої половини XIX – початку XX ст.

Нікілев Олександр Федорович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Друга світова війна у повоєнній долі її учасників і сучасників (на прикладі працівників аграрної сфери)

Петренко Іван Євгенович, кандидат історичних наук, заступник завідувача відділу дослідження геноциду, злочинів проти людяності та воєнних злочинів, Національний музей Голодомору-геноциду

Хлібні реквізиції в Одеській губернії початку 1920-х рр. у контексті виникнення масового голоду на Півдні України

Присяжнюк Юрій Петрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Феноменологія українського селянства в умовах совєтської модернізації: проблема ексєкутивних кіл

Резєпа Анастасія Миколасвна, магістр історії, методист, «Комунальний заклад «Станція юних техніків» Кропивницької міської ради»

Стратегія виживання у спогадах українського селянства під час Голодомору на прикладі сіл Маловисківщини

Романєць Наталя Радомирівна, доктор історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу дослідження Голодомору та штучних масових голодів, Національний музей Голодомору-геноциду

Роль жінок у масових селянських виступах доби суцільної колективізації та Голодомору

Священко Зінаїда Василівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та методик навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Українське селянство Наддніпрянщини у viri аграрних трансформацій початку ХХ ст.

Синявська Лариса Іванівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Діяльність Уманської повітової продовольчої управи в 1917–1919 рр.

Скрипник Анатолій Юрійович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»

Протиправні дії солдатів російської армії щодо селян Подільської губернії у ХІХ ст.

Сухомлин Олександр Дмитрович, доктор філософії, старший викладач, Університет митної справи та фінансів, зберігач фондів, Комунальний заклад «Музей спротиву Голодомору» Дніпровської міської ради

До питання про діяльність Торгсіну на периферії Дніпропетровської області

Ткачук Костянтин Олександрович, куратор наукових програм, громадська організація «Культура заради майбутнього»
Дегуманізація та заперечення суб'єктності особистості: «експеримент» з переселення кріпаків з України в Білорусь в 1840-х роках; на основі публікацій в «Кіевской старине»

Тригуб Олександр Петрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики, Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Міжнародна допомога селянству Південної України у часи голоду 1921–1923 років

Фареній Ігор Анатолійович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Селянська кооперація перших десятиліть ХХ ст. — соціальне середовище формування української інтелігенції

Федьков Олександр Миколайович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Українська соціал-демократична спілка та селянські громадські організації на початку ХХ ст.

Харламов Михайло Іванович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін, Національний університет цивільного захисту України

Гонтаренко Людмила Олександрівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін, Національний університет цивільного захисту України

Боротьба з пожежами в лісах та на торфовищах в сільській місцевості УСРР у першій половині 1930-х років

Чубіна Тетяна Дмитрівна, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін, Національний університет цивільного захисту України

Федоренко Яніна Анатоліївна, доктор історичних наук, професор, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін, Національний університет цивільного захисту України

Екологічні проблеми в українському селі періоду незалежності: історичний контекст